UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 vtrum status religiosorum sit perfectus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72772

Visual Library

lis rõnis, vr̃ ſimili modo caſus decidẽdus propter rationẽ allatam.

¶ Ad alteram obiectum dr̃, ꝙ rõ non valet: quia vincula ſunt duplicia, quædã ferentia ſecũ executionẽ, vt ſunt vincula præceptorũ, & cẽſurarum: quædã verò nõ niſi mediante iudice habentia executionẽ, vt ſunt vincula ad alias pęnas ligantia. Et ad hæc cõſtat clariſſime epiſcopum non obligari, quia non ſubiacet amplius prælatis religionum, per quos exequendæ ſunt huiuſmodi pęnę: & ſi aliqua ẽt vincula ad tales pęnas eſſẽt deferentia ſecũ executionẽ, non propterea ligarent epm: quia concernunt, vel ſupponunt ſocialẽ cõiũctum, à quo abſolutũ conſtat eſſe epm, ac per hoc ab oĩbus ſpectantib. & conſequentib. ad illum. Et forte vincula oĩum præceptorum & cẽſurarum in regula & ſtatutis religioſorũ interpretanda ſunt, ſuppoſito conſortio perſonarũ, à quo eps eſt exemptus, vt patet. Nec maiorem habeo certitudinem quàm dixerim.

...q.r.c. ſta ...tũ in fine.

¶ *Super Queſtionis 186. Articulum primum.*

IN ar. 1. q. 186. dupliciter dubiũ occurrit circa rationẽ & concluſionẽ principalẽ. Primum eſt, quia concluſio principalis eſt, Religio perfectionis ſtatum nominat. Ratio aũt literæ nihil aliud ꝓbat, niſi quòd religio eſt antonomaſice nomen perfectionis: & non probat ꝙ ſit nomen ſtatuens, vt clare patet in litera. Secũdum eſt, quia nec ẽt probatur ĩ litera, ꝙ religio ſit nomen ꝑfectionis, ſed variantur termini. Nã aliud eſt coniunctio ad Deum ꝑ holocauſtum ſui, quod facit virtus religionis: & aliud eſt coniunctio ad Deum per amorem, quem facit charitas. Et ex ſupradictis cõſtat, quod ꝑ-

...art. ...oc. Et ...l. ca.

cis legitime aliquis ꝑficiat, obe
dire tenentur, inquantũ tenẽt
obedire ſtatutis regulę ꝑ modũ
prædictũ, & ſuis ſuperioribus, ſi
quos habent. Propriũ aũt nullo
modo hr̃e pñt. Non. n. paternã
hereditatẽ vendicant quaſi ꝓ-
priã, ſed quaſi eccleſiæ debitã.
Vnde ibidẽ* ſubditur, ꝙ poſtq̃
eps ordinatur ad altare, ad qđ
ſanctificatur, qđ acquirere po-
tuit, reſtituat. Teſtm̃ aũt nullo
B modo facere põt, quia ſola ei
diſpenſatio committitur rerũ
eccleſiaſticarum, q̃ morte finit,
ex qua incipit teſtm̃ valere, vt
Apoſtolus dicit ad Hebræ. 9. Si
tñ ex conceſſione Papę teſtm̃
faciat, non intelľr ex proprio fa
cere teſtm̃, ſed apoſtolica autho
ritate intelľr eſſe ampliata pote-
ſtas ſuę diſpẽſatiõis, vt ei⁹ diſpẽ
ſatio poſſit ualere poſt mortẽ.

QVAESTIO CLXXXVI.

De his quæ pertinent ad ſtatum religionis, in decem articulos diuiſa.

C DEINDE conſiderandũ
eſt de his, quæ ꝑtinẽt
ad ſtatum religionis.
Circa qđ occurrit quadruplex
conſideratio. Quarũ prima eſt
de his, in quib. principaliter cõſi
ſtit religionis ſtatus. Secũda, de
his q̃ religioſis licite conuenire
pñt. Tertia, đ diſtõne religionũ.
Quarta, de religionis ingreſſu.
CIRCA primũ q̃runtur decẽ.
¶ Primò, Vtrum religioſorum
ſtatus ſit perfectus.
¶ Secundò, Vtrum religioſi te
D neantur ad omnia conſilia.
¶ Tertiò, Vtrũ paupertas volũ
taria requiratur ad religionem.
¶ Quartò, Vtrum requiratur
continentia.
¶ Quintò, Vtrum requiratur
obedientia.
¶ Sextò, Vtrum requiratur ꝙ
hæc cadant ſub voto.
¶ Septimò, De ſufficientia horum uotorum.
¶ Octauò, De comparatione
E eorum adinuicem.
¶ Nono, Vtrum religioſus ſem
per mortaliter peccet, qñ tranſ-
grediur ſtatutum ſuæ regulæ.
¶ Decimò, Vtrũ ceteris parib⁹
in codẽ genere peccati plus pec
cet religioſus, quàm ſecularis.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum religio importet ſtatum perfectionis.

AD PRIMVM ſic proceditur.
Vr̃ ꝙ religio nõ importet

A ſtatum ꝑfectionis. Illud. n. qđ eſt
de neceſſitate ſalutis, non vr̃ ad
ſtatum perfectionis ꝑtinere: ſed
religio eſt de neceſſitate ſalutis,
quia ꝑ eam vni vero Deo reli-
gamur, ſicut Aug.* dicit in lib.
de vera religione. Vel religio dr̃
ex eo ꝙ Deũ reeligimus, quem
amiſeram⁹ negligẽtes, ut Aug.
dicit in 10.* de ciui. Dei. ergo
videtur quòd religio non no-
minet perfectionis ſtatum.
B ¶ 2 Præt. Religio ſcḋm Tulliũ†
eſt, quæ naturę diuinæ cultũ &
cæremoniam affert: ſed afferre
Deo cultũ & cæremoniam ma-
gis vr̃ pertinere ad miniſteria
ſacrorũ ordinum, quã ad diuer
ſitatem ſtatuũ, vt ex ſupradictis
patet. ergo vr̃ quòd religio non
nominet perfectionis ſtatum.
¶ 3 Præt. Status ꝑfectionis diui-
dit̃ contra ſtatũ incipientiũ, &
proficientiũ: ſed ẽt in religione
ſunt aliqui incipientes, & aliqui
proficientes. ergo religio non
H nominat perfectionis ſtatum.
C ¶ 4 Præt. Religio vr̃ eſſe pœni-
tentiæ loc⁹. dr̃. n. ĩ Decretis 7.*
q. 1. Præcipit ſancta ſynodus, ut
quicunq; de pontificali digni-
tate ad monachorũ vitã, & pę-
nitentię deſcenderit locũ, nun-
quã ad pontificatũ reſurgat: ſed
locus penitẽtię opponitur ſta-
tui ꝑfectionis. Vnde Dion. ĩ 6.*
c. Eccl. Hierarchiæ, ponit pœni-
tentes in infimo loco. ſ. inter
I purgandos. ergo videtur ꝙ reli-
gio non ſit ſtatus perfectionis.
SED CONTRA eſt, quod in col
lationib. patrum dicit* Abbas
D Moyſes, de religioſis loquẽs. Ie-
iuniorum inediam, uigilias, la-
bores corporis, nuditatẽ, lectio-
nem, cęteraſq; virtutes debere
nos ſuſcipere nouerimus, ut ad
ꝑfectionem charitatis iſtis gra-
dibus poſſimus aſcendere: ſed
eã quæ ad humanos actus perti
nent, ab intentione finis ſpeciẽ
& nomen recipiunt. ergo reli-
gioſi pertinent ad ſtatum perfe
ctionis. Dion. etiam 6. c.* Eccle.
Hierarchię dicit, eos, qui nomi-
E nantur Dei famuli, ex Dei pu-
ro ſeruitio, & famulatu uniri
ad amabilem perfectionem.
RESPON. Dicendũ, ꝙ ſicut
ex ſupra dictis* patet, id qđ cõi-
ter multis cõuenit, antonoma-
ſice attribuit̃ ei, cui ꝑ excellẽtiã
conuenit: ſicut nomen fortitu-
dinis, uendicat ſibi illa virtus, q̃
circa difficillima firmitatem aĩ
ſeruat, & tẽperantiæ nomẽ uen
dicat ſibi illa uirtus, q̃ temperat
maximas delectationes. Religio
autẽ, vt ſupra habitum eſt, * eſt

fectio in hac ſecunda non in prima cõiunctione conſiſtit. Et tamen in hac litera, aſſumpto ꝙ prima coniunctio conuenit antonomaſice religioſis, ſubſumitur ſecunda coniunctio. Et ſic concluditur ex quatuor terminis, quòd religio eſt nomen perfectionis.

¶ Ad primum dubiũ dicitur, quòd quia præſens articulus nõ quærit, an religio ſit ſtatus, qm̃ hoc ex ſupradictis de ſtatu manifeſtum eſt: ſed quærit, an ſtatus religionis, ſeu religioſorum ſit ſtatus perfectionis, vt patet ex titulo, & clarius liquet ex diſtinctione articulorũ huius qõnis, cum dr̃, Circa primum quæruntur decem. Primò, vtrũ religioſorũ ſtatus ſit perfectus: ideo rõ ad concluſionẽ nihil dicit de ſtatu, ſed de perfectione: Nec ꝓpterea reprehenſione dignũ eſt, quod in concluſione fiat mẽtio de ſtatu: quia non apponitur in ea ſtatus tanquam ſubſtantiarũ ꝑfectionis, de qua formaliter qõ eſt, & concluſio.

¶ Ad ſcḋm dubiũ dr̃, ꝙ tam ſtatus q̃ nomen perfectionis nõ dr̃ vno modo tñ, puta, formaliter, ſeu elicitiue, ſed multis modis dr̃, ſicut nomina ad vnum: ita ꝙ quẽadmodum ſanum dr̃ de animali, medicina, & vrina diuerſimode, ita aliquod ꝑfectionis nomen dr̃, quia ipſam formaliter ſignificat & elicit, vt charitas Dei, & proximi. Et ſimiliter ſtatus charitatis eſt actus perfectionis formaliter & elicitiue, dum actũ dilectionis, in quo formaliter perfectio conſiſtit, eligit. Aliquod vero ꝑfectionis nomen eſt, quia factiuum perfectionis ſignificat, vt epiſcopatus. Et ſimiliter aliquis perfectionis ſtatus eſt, quia perfectiuus eſt, vt ſtatus ep̃alis. Aliquod aũt ꝑfectionis nomẽ eſt, quia exercitiũ & diſcip linã ad ꝑfectionẽ ſignificat, vt religio

Paulo ante fin. c. vl. t. 1.

Lib. 10. ca. 4. ante med. to mo 5.

Lib. 2. de inuentione, in fol. 4. ante finem lib.

7. q. 1. capit. Hoc nequaquam.

Cap. 6. non lõge a prin.

In collatione 1. c. 7. circa prin.

Ca. 6. par. 1. non procul a fin.

Q. 141. ar. 2. & 1. 2. q. 61, ar. 3.

Q. 81. ar. 2.

gio antonomaſice ſumpta. Et ſimiliter aliquis perfectionis ſta- F
tus eſt, quia in exercitio ad ꝑfectionē conſiſtit, ut ſtatus reli-
gioſorū antonomaſicè nuncupatorū. Et qm̄ à ꝓximitate hm̄oi
exercitij ad ipſam ꝑfectionē ex ſui initio, qđ eſt holocauſtū
hoīs, ꝑcipue apparet, q̄a hm̄oi holocauſtū mancipatiuū hoīs
Deo, qđ ī profeſſio
ne religionē inchoā-
te fit, maxime proxi-
mū eſt vnioni chari-
tatis ad Deū. idcirco
author in litera ex il-
la vnione cōcluſit nō
iſtā, vt argm̄ obijcit,
ſed approximationē
Hom. 20. inter med. & finem. ad iſtam Et per hoc
infert religionem no
minare ſtatum perfe
ctionis, non formali
ter, ſed acceſsiue.
¶ In eodem articulo
primo in rn̄ſione ad
tertiū, duo nota. Pri
Q. 184. ar. 2. mò, cum legis ꝙ re-
ligio nominat ſtatū
perfectionis ex intē
tione finis, non pro-
pterea concipias in-
tentionē ꝑfectionis
vt finis, ſufficere ad
ſtatū ꝑfectiōis, quaſi
oēs tendentes ad ꝑ-
fectionē vt finē ſint
in ſtatu ꝑfectionis:
Q. 81. art. 1. ad 1. & ar. 4. ad 1. & 2. hoc enim falſiſsimū
èſt. Plus enim ad ꝑ-
fectionis ſtatum re-
quiritur, vt patet ex
ſupradictis de ſtatib.
Sed author hoc ī lo-
co modū docet, quo
ſtatus religionis dr̄
perfectionis, quia. ſ.
eſt perfectionis, vt fi
nis ad quē tendit, &
non eſt perfectionis
vt formæ, aut vt effe
ctus. Secundò, cum
ibidem legis, In reli-
gione quoſdam inci
pientes, & quoſdam
proficientes, diſtin-
gue ꝙ dupliciter hi
gradus ſumi poſſunt
Q. 184. ar. 5. vel ſimpliciter, uel ī
genere tali Et diſtin-
ctio horum graduū
ſimpliciter in inci-
pientes, proficientes,
Hom. 8. in Matth. aliquantulū a med. to. 3. & perfectos, attendit
ſm̄ charitatis ꝓgreſ
ſum, vt ſuperius pa-
tet. Et ſic in eccleſia
Dei quidam dn̄r ſimpliciter incipientes, quidam proficientes,
quidam perfecti. Diſtinctio vero horum graduum in genere,
intelligitur ſm̄ illius generis latitudinem: & nō dn̄r tales ſim
pliciter, ſed in tali genere, puta, in religione incipientes, vel in K
tali religione, puta, ſolitaria, incipientes, aut proficientes, aut
perfecti. Et cum hac diſtinctione omnia clare conſonant.
¶ In eodē articulo in rn̄ſione ad quartum aduerte, ꝙ religio
eſt pęnitentiæ locus eminēter, qm̄, vt in litera dicitur, excluſio
impedimentorū perfectę charitatis, eminenter continet exclu
ſionem occaſionū peccandi, in qua conſiſtit vera pęnitentia.
Non. n. ſufficit peccata deteſtari, ſed oportet occaſionē peccā-
di præcidere, ſi veræ pęnitentiæ opera datur. Ablatis aūt pec-
catis, & occaſionib peccandi, etſi ablata ſint impedimēta cha
ritatis, non propterea ablata ſunt impedimenta perfectæ cha-
ritatis. Sed contra ablatis impedimentis perfectæ charitatis,
ſublata ſunt impedimenta charitatis, quæ ſunt peccata, & oc-
caſiones peccandi. Et quia religio tollendis impedimentis
perfectæ charitatis vacat, ideo religio eminenter eſt pœniten
tiæ locus, non ſicut Sol eſt eminenter calidus: ſed ſicut homo
eſt excellenter habens vitam, & ſenſum.

quędam uirtus, per quā aliquis
ad Dei ſeruitiū & cultū aliquid
exhibet. Et ideo antonomaſice
religioſi dn̄r illi, qui ſe totaliter
mancipāt diuino ſeruitio, qua-
ſi holocauſtū Deo offerentes.
Vnde Greg. * dicit ſup Ezechie
lem. Sunt quidā, qui nihil ſibi- G
metipſis reſeruant: ſed ſenſum,
linguā, vitā, atq; ſubſtātiā, quā
perceperūt, oīpotenti Deo im-
molāt. In hoc aūt perfectio ho-
minis conſiſtit, ꝙ totaliter Deo
inhæreat, ſicut ex ſupradictis *
patet: & ſecundum hoc religio
perfectionis ſtatum nominat.

Ad primvm ergo dicendū,
ꝙ exhiber̄ aliqua ad cultū Dei,
eſt de neceſſitate ſalutis: ſed ꝙ
aliqs ſe totalr̄, & ſua diuino cul-
tui deputet, ad ꝑfectionē ꝑtinet. H

Ad secvndvm dicēdum, ꝙ
ſicut ſupra dictum eſt, * cum
de virtute religionis ageretur
ad religionem pertinent non
ſolum oblationes ſacrificio-
rū, & alia hm̄oi, quæ ſunt reli-
gioni propria, ſed ēt act⁹ oīum
virtutum ſm̄ qđ referuntur ad
Dei ſeruitiū, & honorē, efficiū-
tur actus religionis. Et ſm̄ hoc,
ſi aliquis totā vitā ſuam diuino
ſeruitio deputet, tota uita ſua
ad religionem pertinebit: & ſm̄ I
hoc, ex vita religioſa, quam du-
cunt, religioſi dicūtur qui ſunt
in ſtatu perfectionis.

Ad tertivm dicēdū, quòd
ſicut dictū eſt, * religio noīat
ſtatū ꝑfectionis ex intentione
finis. Vn̄ non oportet ꝙ qcūq;
eſt in religione, iā ſit ꝑfect⁹: ſed
ꝙ ad ꝑfectionē tēdat. Vnde ſu-
per illud Matth. 19. Si vis ꝑfect⁹
eſſe &c. dicit * Origenes, ꝙ ille
q̄ mutauit pro diuitijs pauper-
tatē vt fiat ꝑfectus, non in ipſo
tpe, quo tradidit bona ſua pau-
perib. fiet omnino perfect⁹, ſed
ex illa die īcipiet ſpeculatio Dei
adducere eum ad oēs virtutes.
Et hoc modo in religione non
oēs ſunt perfecti, ſed quidā in-
G cipientes, quidam proficientes.

Ad qvartvm dicendū, ꝙ re-
ligionis ſtatus principalr̄ eſt in-
ſtitutus ad ꝑfectionē adipiſcen
dā per quædam exercitia, quib.
tolluntur impedimenta ꝑfectę
charitatis. Sublatis aūt impedi-
mentis perfectę charitatis, mul
to magis exciduntur occaſio-
nes peccati, per quod totaliter
tollitur charitas. Vnde cùm ad
pęnitentē pertineat cauſas pec-
catorum excidere, ex cōſequēti
ſtatus religionis eſt cōuenien-
H tiſſimus pęnitentiæ locus. Vn-
de ī Decretis 33. † q. 2. c. Admo-
nere, conſulitur cuidam, q̄ vxo
rem occiderat, vt potius mona
ſterium ingrediatur, quod di-
cit eſſe melius & leuius, quàm
quòd pœnitentiam publicam
agat remanendo in ſęculo.

Articvlvs II.

Vtrum quælibet religioſus teneatur ad omnia conſilia.

I Ad secvndvm ſic procedit.
Vr̄ ꝙ quilibet religioſus te
neat̄ ad oīa conſilia. Quicumq;
enim profitetur ſtatū aliquē, te
netur ad ea quæ illi ſtatui cōue
niunt: ſed quilibet religioſus
profitetur ſtatum perfectionis.
ergo quilibet religioſus tenetur
ad omnia conſilia, quæ ad per-
fectionis ſtatum pertinent.
¶ 2 Pręt. Greg. * dicit ſup Ezech.
ꝙ ille q̄ præſens ſęculū deſerit,
& agit omnia bona, quæ valet,
quaſi iā Aegypto derelicto, ſa-

¶ *Super Quæſtionis 186. Articulum ſecundum*

In ar. 2. eiuſdem q. 186. perſpice quam ordinate
litera procedat proponendo trimembrem
modo quo aliquid ſpectat ad perfectionē. ſ. for

nentia ad perfectionem. Affirmatiua eſt. Tenetur
ad illa duntaxat conſilia, quæ determinate ſunt
regulam ſuæ profeſsionis. Probatio veritatis ex
K quia diuerſæ ſunt viæ conſiliorum ad perfectionem
circa hæc dicta dubium vnum, an cum in hac litera
Tenetur religioſus, ſeu peccat, ſi ea contemnat,
vinculo & peccato culpæ mortalis: an de vinculo
indeterminate*. Et eſt ratio dubij, quoniam
tale peccatum importare videtur obligatio autem
in regula taxata, non importat peccatum mortale
¶ Ad hoc dr̄, ꝙ præſens litera loquitur de vinculo
in cōi, & non determinare ad mortale, vel veniale
hil obſtat litera, ſi gratia materiæ modo verificat
li, modo de veniali. Inferius autem diſtinguit
& mortalem tranſgreſsionem, vel omiſsionem
¶ In eodem ar 2. in rn̄ſione ad ſm̄, dubium
quod in litera dr̄, tam de perfecta dilectione Dei
in operādo oē bonū, quod quis pōt operari,
ꝙ omnes ad vtrunque profectum ſic tenentur,
re ſine peccato aliquo modo illū pñt, dūmodo